

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

**Pedagogicko-psychologická poradna,
Pardubice-Polabiny, Družby 334**

Družby 334, 530 09 Pardubice-Polabiny

Identifikátor: 600 034 003

Termín konání orientační inspekce: 5., 6., 7. a 8. března 2001

Čj.	132 195/01-10125
Signatura	oj2su201

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Pedagogicko-psychologická poradna (dále PPP) je školské zařízení poskytující služby školského poradenství dětem a mladistvým od tří let věku do ukončení středoškolského vzdělání. Její spádovou oblast tvoří okres Pardubice.

Pro přiblížení svých služeb klientům a školám všech typů otevřela PPP dvě elokovaná pracoviště ve městech: Holice v Čechách a Přelouč.

HODNOCENÍ ČINNOSTI PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

Podmínky činnosti

Pedagogicko-psychologická poradna užívá dva pavilony zrušené mateřské školy uprostřed sídliště Polabiny. Je dobře dostupná hromadnou dopravou. Každý pracovník má k dispozici samostatnou kancelář, v poradně je také velká místnost vhodná pro skupinovou práci, konání seminářů a podobných akcí. Pracovníkům slouží také odpovídající zázemí. Prostory poradny jsou vybaveny funkčním nábytkem, jsou esteticky vyvážené a plně odpovídají počtu klientů a způsobu práce s nimi.

Každodenní provoz PPP je zajištěn do 17,00 hodin, kdy mohou radu či pomoc vyhledat klienti samotní, jejich rodiče, ale také učitelé a výchovní poradci.

V obvodu působnosti PPP je celkem 192 škol, které navštěvuje 31 814 žáků. Poradenské služby zajišťuje sedm psychologů, sedm speciálních pedagogů a dvě sociální pracovnice. Všichni pracovníci PPP jsou plně odborně způsobilí k výkonu svých funkcí a díky absolvování řady postgraduálních výcviků a seminářů jsou schopni provádět diagnostiku i intervenční aktivity pomocí širokého spektra metod. K dispozici mají dostatečný rejstřík diagnostických nástrojů a pomůcek, z nichž některé sami vyrobili.

Prostorové, materiální i personální podmínky činnosti jsou vynikající.

Diagnostická činnost

Odborní pracovníci pedagogicko-psychologické poradny disponují širokým spektrem diagnostických metod. Vyšetření jsou prováděna na žádost škol nebo rodičů. Ti své děti do poradny přivádějí a již tím vyjadřují svůj souhlas s vyšetřením. Úvod vyšetření tvoří vždy rozhovor, během kterého rodiče sdělují důležité anamnestické údaje i problém, který je vedl k vyhledání odborné pomoci. Poté je provedeno komplexní psychologické, případně také speciálně-pedagogické vyšetření.

Psychologická diagnostika je prováděna pomocí standardizovaných metod (PDW, WISC, Terman-Merill, IST, Reverzní test a další). Tyto jsou vždy standardně administrovány a řádně vyhodnoceny a interpretovány. Využívány jsou i projektivní a semiprojektivní metody (Baumtest, Nedokončené věty, Projektivní interview, kresebné techniky a další). Psychologové používají tyto techniky po absolvování řady odborných výcviků a seminářů.

Speciální pedagogové realizují svá vyšetření především prostřednictvím standardizované baterie zkoušek ke zjištění vývojových poruch učení. Speciálně-pedagogická diagnostika je stejně jako psychologická prováděna na vysoké odborné úrovni.

Zprávy z vyšetření jsou obsažené, na začátku je vždy formulován problém a závěr zprávy tvoří diagnostika a doporučení k další práci s dítětem. Originál zprávy z vyšetření je odeslán nebo

predáván rodičům a s jejich souhlasem také dalším subjektům (škole, lékařům, OPD).

Psychologická i speciálně-pedagogická diagnostika je prováděna na vysoké odborné úrovni, diagnostické metody jsou voleny cíleně. Úroveň diagnostické činnosti je vynikající.

Intervenční činnost

Poradna vyvíjí ve prospěch svých klientů mnohostranné intervenční aktivity. Odborní pracovníci nabízejí v indikovaných případech dlouhodobé vedení. Speciální pedagogové provádějí na špičkové úrovni reedukaci vývojových poruch učení. Jeden ze speciálních pedagogů je celorepublikově uznávaným odborníkem pro oblast diagnostiky a reedukace specifických vývojových poruch učení, především dyskalkulie. Psychologové realizují individuální terapii (hypnoterapie, rogersovská terapie a mnohé další přístupy), vedou také terapeutické skupiny. Jedna z nich je určena pro děti mladšího školního věku s problematickým soustředěním, druhá pomáhá především ve vztahových problémech dětem staršího školního věku. V poslední době vedou odborní pracovníci PPP také terapeutickou skupinu dětí s poruchami příjmu potravy (STOB). Realizuje se rovněž rodinná terapie.

Odborní pracovníci PPP realizují ve prospěch dětských klientů mnohostrannou intervenční činnost na vysoké odborné úrovni. Tato oblast je vynikající.

Spolupráce se školami

Spolupráce PPP se školami je velmi úzká, založená na vzájemné důvěře a hledání optimálních přístupů ke konkrétním žákům nebo třídám. Depistáž žáků s vývojovými poruchami učení se plošně nerealizuje, učitelky prvních tříd však velmi kvalitně provádějí screening žáků s výukovými potížemi. Jednotliví pracovníci jsou pověřeni kontaktem se školami. Velmi úzká je spolupráce s výchovnými poradci, kteří se v PPP setkávají pravidelně jednou měsíčně na seminářích či diskuzích.

Metodik výchovného poradenství organizuje odborné semináře pro výchovné poradce základních, speciálních i středních škol, pořádané každý měsíc za účasti pracovníků zainteresovaných institucí a odborníků z nejrůznějších oblastí (etika práce výchovného poradce, lékařství, sociální kurátorství, právní ochrana dítěte, prevence kriminality, problematika sekt a další). Tato pravidelná aktivita má velmi dobrou úroveň, přinášející účastníkům nejenom vzájemná setkání a výměnu zkušeností, ale zejména nové poznatky a obohacení jejich práce. Každoročně je pořádána burza profesní volby vycházejících žáků základního školství za účasti zástupců středních škol a učilišť. Jedná se o pokračování a snahu dále zkvalitňovat již tradičně konané odborné semináře a vzdělávací programy nejen pro výchovné poradce základního, speciálního a středního školství. Důraz je kladen na spoluúčast PPP na odborném a osobnostním růstu pedagogů.

Přenesení stále většího podílu poradenské práce přímo do škol, intenzivní péče v oblasti sociálně-patologických jevů, screeningové postupy, zaměření se na oblast mateřských škol a další aktivity představují trend spolupráce PPP se školami a školskými zařízeními v okrese, který se setkává s velmi pozitivním ohlasem u klientely.

V pardubickém okrese existuje nabídka specializovaných tříd a různých vzdělávacích programů. Dětem předškolního věku slouží dvě třídy mateřské školy pro děti vadně mluvící a speciální mateřská škola pro mentálně retardované děti. S učitelkami těchto mateřských škol poradna průběžně spolupracuje, a to jak realizací diagnostické činnosti, tak i poskytováním

metodické a konzultační pomoci.

Specializované třídy pro žáky s vývojovými poruchami učení nejsou v poslední době v základních školách pardubického okresu zřizovány. Žáci základních škol mohou být v indikovaných případech zařazeni do některé ze specializovaných tříd pro děti s poruchami chování. Také tyto třídy pracovníci PPP pravidelně navštěvují a metodicky vedou jejich učitelky.

Pedagogicko-psychologická poradna velmi úzce spolupracuje se školami a školskými zařízeními v obvodu své působnosti, důraz klade mimo jiné i na spoluúčast PPP na odborném a osobnostním růstu pedagogů. Tato oblast činnosti je vynikající.

Primární prevence sociálně-patologických jevů

PPP zpracovala několik projektů k primární prevenci sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých. Aktivity pedagogicko-psychologické poradny v oblasti primární prevence jsou zaměřeny především na osvětovou činnost a metodické vedení učitelů a vychovatelů, tedy těch, kteří s ohroženou populací každodenně pracují. Pro preventisty škol z Pardubicka jsou určeny dvoudenní výcviky, které PPP organizuje.

Učitelky mateřských škol absolvovaly v poradně seminář týkající se především komunikativních dovedností obecně, komunikace s rodiči a také problematiky domácího násilí. V druhé části tohoto výcviku byl čas věnován orientaci v problému drogové závislosti a možnosti působení na děti předškolního věku. Jako velmi nosné byly shledány pohádky o drogách, s nimiž se učitelky seznámily. Tento projekt bude pokračovat.

Další výcviky jsou určeny pro středoškoláky a také žáky sedmých tříd základních škol. Odborní pracovníci poradny lektorsky zajišťují také program určený pro studenty elektrotechnické průmyslové školy.

Dvanáct vychovatelů domovů mládeže, dětských domovů a internátů SOU se zúčastnilo třídního výcviku, v němž byli sebezkušenostním způsobem seznámeni s možnostmi práce se skupinami dětí. Pro ředitele škol připravuje PPP dvoudenní výjezdní seminář k problematice primární prevence sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých.

V oblasti primární prevence sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých pracuje PPP kreativně, věnuje svou pozornost nejen přímé práci se skupinami dětí, ale také práci s učiteli a vychovateli. Činnost na tomto úseku je vynikající.

Hodnocení činnosti pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologická poradna má pro svou práci vytvořeny vynikající prostorové, materiální i personální podmínky. Na vysoké odborné úrovni provádí diagnostickou i intervenční činnost, úzce spolupracuje se školami a velkou pozornost věnuje primární prevenci sociálně-patologických jevů dětí a mladistvých. Činnost školského zařízení je vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Stávající ředitel pedagogicko-psychologické poradny, zkušený speciální pedagog, vede zařízení od 1. ledna 1999. Ve své koncepční práci navázal a dále rozšiřuje dlouhodobé záměry vytyčené svou předchůdkyní. V dokumentu „Koncepce poradenských služeb v regionu“ vychází z pojetí současného legislativního rámce školského poradenství v oboru působnosti MŠMT ČR.

Základními oblastmi zájmu PPP jsou odborná péče a pomoc pedagogickým pracovníkům škol a školských zařízení, všestranná spolupráce a pomoc rodičům dětí a žáků prostřednictvím konzultačních odpolední, přednáškové činnosti a založeného funkčního Klubu rodičů. Ve třetí oblasti jsou rozpracovány možnosti vzdělávacích aktivit PPP prostřednictvím jejich pracovníků včetně Bálintovských skupin pro učitele zaměřených na řešení modelových situací v interakci učitel - žák. Poslední oblastí je zkvalitňování odborné práce uvnitř zařízení a maximální podpora pracovníků v oblasti jejich profesního růstu včetně náležitě prezentace PPP. Nastolené koncepční záměry PPP plně reagují na aktuální požadavky škol, školských zařízení i široké veřejnosti. Bohatým spektrem odborných aktivit je reagováno na současnou tíživou problematiku sociálně-patologických jevů.

Celoroční obvyklá skladba práce PPP je zpracována v „Ročním plánu práce PPP Pardubice“. Jednotlivé měsíce jsou zpravidla charakteristické opakujícími se dominantními činnostmi. Standardní činnosti i další odborná práce je zachycena v měsíčním plánu práce jednotlivých pracovníků zařízení. O skutečně odvedeném pracovním výkonu vypovídají výkazy činnosti, které jsou zaměstnanci každý měsíc vypracovávány a odevzdány ke kontrole vedení poradny. Rovněž termíny pracovních porad zaměstnanců zařízení jsou určeny „Plánem porad“.

Na tvorbě koncepčních záměrů poradenského pracoviště participovali kolektivním způsobem jednotliví pracovníci PPP. Zřizovatelem zařízení jsou evidentně podporovány a pedagogickou veřejností okresu Pardubice vítány, neboť jsou uváděny do praxe.

Analýza údajů ve „Výkaze o pedagogicko-psychologické poradně podle stavu k 31. prosinci 2000“ dokládá vysoké pracovní nasazení odborných pracovníků PPP.

Plánování činnosti PPP je pojato jako zcela funkční, ucelený systém koncepční práce zařízení ve všech oblastech její činnosti. Sledovaná oblast řízení má vynikající kvalitu.

Organizování

Organizace činnosti PPP vychází z Organizačního řádu, který byl vydán předchozí ředitelkou PPP dne 1. ledna 1997 a současným ředitelem převzat. Dle aktuálnosti jsou k tomuto dokumentu vypracovávány dodatky doložitelným způsobem akceptované všemi pracovníky. Delegování příslušných kompetencí a povinností pracovníků naznačuje zpracované organizační schéma. Ředitel zařízení jmenoval svého statutárního zástupce, odpovídajícího zejména za interní chod poradny, koordinaci případové práce a její kontrolu.

Pracovníci PPP mají vedenou složku s osobní dokumentací a složku ekonomickou. Personální dokumentace pracovníků obsahuje všechny náležitosti, které vyžaduje činnost právního subjektu. Pracovní náplně jsou sestaveny a pracovníky přijaty. Doklady o dosaženém vzdělání pracovníků jsou řádně ověřeny a vedeny. Dohodu o hmotné odpovědnosti má sepsanou každý zaměstnanec. Činnost pracovníků se řídí Pracovním řádem vydaným MŠMT.

Pracovní porady jsou svolávány jednou měsíčně. Aktuálnost programu dokládají systematicky vedené záznamy z porad, s jejichž obsahem jsou účastníci seznámeni a souhlas stvrzují podpisem. Mimo porad, v případě neodkladných okolností, se dostávají informace k pracovníkům neprodleně osobním, případně telefonickým kontaktem. Sociální pracovníci vytvořená a řádně vedená kartotéka poradenských záznamů klientů je dle potřeby k dispozici a zároveň je zajištěna její ochrana před zneužitím.

Vedení PPP prezentuje svoji rozsáhlou činnost velmi vhodným způsobem. K neformálním kontaktům s pedagogy i širší veřejností dochází každodenní činností pracovníků PPP ve školách a školských zařízeních. Pravidelnou prezentací je aktivní účast ředitele na poradách ředitelů škol a zařízení pardubického okresu. Jeho publikační činnost a publikování odborných statí několika dalších pracovníků poradny přispívá k šíření dobrého jména PPP. Rovněž regionální i celoplošný rozhlas se často stává prostředníkem působení poradny na veřejnost. Na Internetu byly vytvořeny vlastní WWW stránky PPP Pardubice.

V organizačním uspořádání poradny byla shledána pozitivní zjištění, která dokládají vynikající úroveň organizování.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel PPP vede odborné pracoviště systémem pružným a účinným. V současné době je posluchačem dálkového studia školského managementu. Ve své práci je ochoten a schopen reagovat na nové podněty a inovovat způsob řízení. Svým vstřícným jednáním vytváří podmínky pro uplatnění iniciativy pracovníků. Podporuje jejich odborný a kariérní růst. Všichni odborní pracovníci poradny se každoročně účastní několika vzdělávacích aktivit dle vlastní profilace a zájmu, často časově i ekonomicky velmi náročných. Profilace jednotlivých odborníků dosahuje vysoké úrovně. Začínajícím kolegům se věnují zkušení spolupracovníci jak v oblasti psychologie, tak v oblasti speciální pedagogiky.

Akreditační komisí MŠMT ČR bylo PPP uděleno osvědčení o způsobilosti provozovat následující semináře:

- Dopad sociálně patologických jevů (pro pedagogické pracovníky)
- Vývojové poruchy učení (pro pedagogické pracovníky)
- Supervizní seminář pro stávající dyslektické asistenty, absolventy kurzu vývojových poruch učení

Jedná se o přednáškové i výcvikové akce, konané nad rámec běžných zvyklostí, často o víkendech.

Pro hodnocení pracovníků má vedení vytvořena kritéria, sloužící jako hmotný i morální stimul úspěšné a kvalitní práce. Pracovníci jsou se svým cyklickým hodnocením seznamováni. Dostávají příležitost vyjádřit své případné námítky.

Motivování pracovníků a jejich demokratické vedení má vynikající úroveň.

Kontrolní mechanismy

V zařízení funguje dokument Plán kontrolní činnosti. Kniha kontrol odráží zpětnou vazbu na zjištění z kontrolní činnosti, týkající se především naplňování pracovního řádu. Odbornou supervizi ředitel neprovádí. Každá vyhotovená zpráva podávající závěry psychologického nebo speciálně-pedagogického vyšetření je však ředitelem parafována. Odbornou úroveň výstupů pracovníků garantuje zástupkyně ředitele PPP. Analýza diagnostické, reedukační a terapeutické činnosti je prováděna namátkově.

Finanční kontrola nebyla dle sdělení ředitele PPP v letošním ani minulém roce ze strany zřizovatele provedena.

Kontrolní mechanismy odpovídají velikosti a způsobu práce školského zařízení, jsou velmi dobré.

Hodnocení kvality řízení

Většina sledovaných aspektů řízení, tj. plánování a organizování činnosti PPP, vedení a motivování pracovníků byla shledána v příkladném stavu, kontrolní mechanismy zařízení jsou velmi dobré. Kvalita řízení je celkově vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina čj. 3386/83 ze dne 14. prosince 1993
- Dodatek ke zřizovací listině čj. 2107/98 ze dne 1. prosince 1998 s přílohou ze dne 14. prosince 2000
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR čj. 31 028/98-21 ze dne 17. prosince 1998
- Koncepce poradenských služeb v regionu z ledna 1999
- Roční plán práce PPP Pardubice z 25. srpna 2000
- Výroční zpráva za rok 1999/2000
- Výkaz o pedagogicko-psychologické poradně podle stavu k 31. 12. 2000
- Organizační řád ze dne 1. ledna 1997 včetně dodatků
- Výkaz o docházce a činnosti
- Osvědčení o způsobilosti vzdělávacího zařízení čj. 10 249/99-20-15 ze dne 8. února 1999
- Plán kontrolní činnosti
- Personální dokumentace pracovníků
- Poradenské záznamy klientů

ZÁVĚR

Pedagogicko-psychologická poradna má pro svou činnost vynikající prostorové, materiální i personální podmínky. Odborní pracovníci provádějí na vysoké odborné úrovni diagnostickou, terapeutickou a reedukační činnost. Metodicky vedou učitele škol v obvodu působnosti PPP a stále větší podíl poradenské práce přenášejí přímo do škol, intenzivně se věnují péči v oblasti sociálně-patologických jevů. Zaměřují se také na oblast mateřských škol.

Vedení PPP má jasnou koncepci vývoje školského zařízení, z níž vychází roční plán činnosti. Organizování je funkční a efektivní. Demokratický způsob vedení dává všem pracovníkům možnost uplatnit své zájmy, odborné znalosti a dovednosti a podílet se na tvorbě projektů a dalších aktivit zařízení.

Celkově je pedagogicko-psychologická poradna vynikající.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Alena Wiesnerová	Mgr. Alena Wiesnerová v. r.
Členka týmu	Mgr. Eva Škodová	Mgr. Eva Škodová v. r.

V Olomouci dne 17. dubna 2001

Datum a podpis ředitele stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 23. dubna 2001

Razítko

Ředitel pedagogicko-psychologické poradny	Podpis
PaedDr. Jiří Knoll	PaedDr. Jiří Knoll v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti a kvality řízení pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel pedagogicko-psychologické poradny podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň

Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ Pardubice	2001-05-07	102 183/01-4033

Připomínky ředitele školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nevzneseny.